

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annettua lakia. Lakiin ehdotetaan tehtäväksi muutokset, jotka johtuvat pyroteknisten tuotteiden markkinoille saattamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin sekä siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevan järjestelmän perustamisesta annetun komission direktiivin saattamisesta kansalliseen lainsäädäntöön.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi direktiivin mukaisesti säännökset pyroteknisten tuottei-

den vaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja merkinnöistä. Samalla kumottaisiin pyroteknisten välineiden kansallinen hyväksymismenettely.

Ilotulitteiden luovuttamista yksityiseen kulutukseen rajoitettaisiin.

Lakiin lisättäisiin räjähteiden tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevat säännökset.

Yksityiseen kulutukseen tarkoitettuja räjähteitä ei saisi luovuttaa alle 18-vuotiaalle. Ilotulitteita käytettäessä suojalasien käyttö olisi pakollista.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä joulukuuta 2009.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 Johdanto	3
2 Nykytila	3
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö	3
2.2 Euroopan yhteisön direktiivit	4
Pyrotekniikkadirektiivi	4
Räjähteiden tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskeva komission direktiivi	5
2.3 Nykytilan arviointi	6
3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	6
4 Esityksen vaikutukset	7
4.1 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	8
4.2 Vaikutukset toiminnanharjoittajien toimintaan	8
5 Asian valmistelu	9
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	10
1 Lakiehdotuksen perustelut	10
2 Tarkemmat säännökset ja määräykset	13
3 Voimaantulo	13
4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	13
LAKIEHDOTUS	15
Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta	15
LIITE	20
RINNAKKAISTEKSTI	20
Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta	20

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 23 päivänä toukokuuta 2007 direktiivin 2007/23/EY pyroteknisten tuotteiden markkinoille saattamisesta, jäljempänä pyrotekniikkadirektiivi. Direktiivi sisältää muun muassa pyroteknisille tuotteille asetettavat vaatimukset, vaatimustenmukaisuuden osoittamisenmenettelyt, merkintävaatimukset, vähimmäisikärajat pyroteknisten tuotteiden luovuttamiselle sekä valtuuden kansallisten rajoitusten tekemiseen yleisen järjestyksen, turvallisuuden ja ympäristönsuojelun perusteella. Direktiivin mukaan kansalliset säännökset on annettava viimeistään 4 päivänä tammikuuta 2010 ja niiden on tultava voimaan yksityiseen kulutukseen tarkoitettujen ilotulitteiden osalta viimeistään 4 päivänä heinäkuuta 2010 ja muiden pyroteknisten tuotteiden osalta viimeistään 4 päivänä heinäkuuta 2013.

Euroopan yhteisöjen komissio antoi 4 päivänä huhtikuuta 2008 direktiivin 2008/43/EY siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevan järjestelmän perustamisesta neuvoston direktiivin 93/15/ETY nojalla. Direktiivin avulla on tarkoitus perustaa yhdenmukainen järjestelmä siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähteiden yksilöllistä tunnistamista ja jäljitämistä varten. Direktiivin mukaan kansalliset säännökset oli annettava viimeistään 5 päivänä huhtikuuta 2009 ja niiden on tultava voimaan viimeistään 5 päivänä huhtikuuta 2012.

Edellä mainitut direktiivit kuuluvat vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005), jäljempänä kemikaaliturvallisuuslaki, soveltamisalaan. Direktiivien voimaansaattaminen edellyttää kemikaaliturvallisuuslain muuttamista. Pääosa direktiivien vaatimuksista on tarkoitus säätää lain perusteella annettavilla valtioneuvoston asetuksilla vastaavasti kuin

on menetelty useiden muiden lain soveltamisalaan kuuluvien direktiivien osalta.

Pyrotekniikkadirektiivi koskee pyroteknisiä tuotteita, joista ilotulitteet ovat merkittävä tuoteryhmä. Ilotulitteiden käytöstä aiheutuu erityisesti uuden vuoden aikana ikäviä henkilö- ja omaisuusvahinkoja sekä monenlaista muuta haittaa. Silmävammojen määrä kasvoi viime vuodenvaihteessa usean vuoden kestäneen myönteisen kehityksen jälkeen. Ilotulitteista aiheutuneiden tulipalojen määrä oli samaa suuruusluokkaa kuin edellisenä vuonna.

Ilotulitteista aiheutuvia vahinkoja ja haittoja on pyritty ehkäisemään säännöksillä, jotka koskevat ilotulitteiden valmistusta, niiden hyväksymistä yleiseen kauppaan, myyntiä, luovutusta, käyttöä, varastointia, maahan tuontia, hävittämistä sekä ilotulitusnäytösten järjestämistä. Nämä säännökset sisältyvät pääosin kemikaaliturvallisuuslakiin ja räjähdeseasetukseen (473/1993).

Erityisesti uuden vuoden jälkeen on runsaasti ollut esillä ehdotuksia, miten ilotulitteiden käytöstä aiheutuvia vahinkoja ja haittoja voitaisiin vähentää ja millä tavoin ilotulitteiden käyttöä voitaisiin rajoittaa. Tämän esityksen sisältämällä muutoksilla pyritään siihen, että ilotulitteiden käyttö olisi tulevina vuosina entistä turvallisempaa ja että niiden käytöstä aiheutuisi mahdollisimman vähän häiriöitä.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Räjähteitä, mukaan lukien pyrotekniset tuotteet, koskevat säännökset sisältyvät pääosin kemikaaliturvallisuuslakiin ja sen nojalla annettuun räjähdeseasetukseen. Lisäksi räjähteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta annetulla asetuksella (1384/1994) on saatettu voimaan siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden markkinoille saat-

tamista ja valvontaa koskevien säännösten yhdenmukaistamisesta annetun neuvoston direktiivin 93/15/ETY räjähteiden vaatimustenmukaisuuden toteamista koskevat vaatimukset.

Kemikaaliturvallisuuslain tarkoituksena on ehkäistä ja torjua vaarallisten kemikaalien sekä räjähteiden valmistuksesta, käytöstä, siirrosta, varastoinnista, säilytyksestä ja muusta käsittelystä aiheutuvia henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkoja. Lisäksi lain tarkoituksena on edistää yleistä turvallisuutta.

Räjähteitä, mukaan lukien pyrotekniset tuotteet, koskevat säännökset ovat kemikaaliturvallisuuslaissa varsin kattavat. Pyroteknisistä tuotteista tarkimmin on säännelty ilotulitteita. Ilotulitteista aiheutuvia vahinkoja ja haittoja on pyritty ehkäisemään säännöksillä, jotka koskevat ilotulitteiden valmistusta, niiden hyväksymistä yleiseen kauppaan, myyntiä, luovutusta, käyttöä, varastointia, maahan tuontia, hävittämistä sekä ilotulitusnäytösten järjestämistä.

Kemikaaliturvallisuuslaki edellyttää pyroteknisten tuotteiden kansallista tyyppihyväksyntää. Turvatekniikan keskuksen hyväksynnällä ilotulitteita ja muita pyroteknisiä tuotteita voidaan laskea yleiseen kauppaan. Yleiseen kauppaan hyväksymisen teknisistä ja turvallisuuteen liittyvistä edellytyksistä on säädetty räjähdeasetuksessa. Kuluttajakäyttöön ei saa esimerkiksi hyväksyä paukkupommeja, eikä missään ilotulitetyypissä saa olla pyroteknistä massaa enemmän kuin 200 g.

Kemikaaliturvallisuuslain räjähteitä koskevien säännösten keskeisenä valvontaviranomaisena toimii Turvatekniikan keskus. Turvatekniikan keskuksen tehtävänä on kemikaaliturvallisuuslain 115 §:n mukaan valvoa lain noudattamista siltä osin kuin tehtävää ei ole säädetty muulle viranomaiselle. Pelastusviranomaiset valvovat pyroteknisten tuotteiden varastointia kaupan yhteydessä ja luovutusta yksityiseen kulutukseen. Poliisi valvoo muun muassa räjähteiden ja myös ilotulitteiden käyttöä ja luovutusta sekä säilytystä, näiden tuotteiden hävittämistä sekä ilotulitusnäytösten järjestämistä.

Pelastusviranomaisille on annettu laissa ilotulitteiden käyttöön liittyviä erityistehtä-

viä. Pääsääntöisesti ilotulitteiden käytöstä tulee etukäteen ilmoittaa pelastusviranomaiselle. Ilotulitteiden käytöstä päätettäessä on tärkeää, että siinä otetaan riittävästi huomioon paikalliset olosuhteet. Tämän vuoksi säännöksissä on annettu pelastusviranomaiselle oikeus antaa ilotulitteiden käyttöä koskevia paikallisista olosuhteista johtuvia, pelastustoimen aluetta tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä. Näin ollen pelastusviranomainen voi kieltää ilotulitteiden käytön pelastustoimen alueella sellaisissa paikoissa, joissa käytön voidaan katsoa aiheuttavan erityistä vaaraa. Pelastusviranomaiset ovatkin käyttäneet tätä mahdollisuutta enenevässä määrin.

2.2 Euroopan yhteisön direktiivit

Pyrotekniikkadirektiivi

Pyrotekniikkadirektiivillä pyritään luomaan edellytykset pyroteknisten tuotteiden vapaalle liikkuvuudelle sisämarkkinoilla varmistaen samalla korkeatasoisen ihmisten terveyden suojan sekä korkean yleisen turvallisuustason ja kuluttajasuojan ja kuluttajien turvallisuuden sekä ottaen huomioon ympäristönsuojeluun liittyvät näkökohdat.

Direktiivi tulee saattaa kansalliseen lainsäädäntöön viimeistään 4 päivänä tammikuuta 2010. Direktiivillä yhtenäistetään pyroteknisten tuotteiden luokitus ja hyväksyntäjärjestelmät.

Pyrotekniset tuotteet luokitellaan direktiivissä seuraavasti: ilotulitteet, teattereissa käytettävät pyrotekniset tuotteet ja muut pyrotekniset tuotteet. Muihin pyroteknisiin tuotteisiin kuuluu merkittävänä ryhmänä ne pyrotekniset tuotteet, joita käytetään ajoneuvojen turvatyynyissä ja turvavöiden kiristimissä.

Ilotulitteet luokitellaan direktiivissä neljään luokkaan. Luokkaan 1 kuuluvat erittäin vähäisen vaaran aiheuttavat ilotulitteet ja jotka ovat melutasoltaan merkityksettömiä. Nämä ilotulitteet on tarkoitettu käytettäväksi rajatulla alueella, myös asuinhuoneistoissa. Luokan 2 ilotulitteet aiheuttavat vähäisen vaaran, ovat melutasoltaan vähäisiä ja ovat tarkoitettuja käytettäväksi ulkona rajatuilla alueilla. Luokkaan 3 kuuluvat keskitasoisen vaaran

aiheuttavat ilotulitteet, ne ovat tarkoitettuja käytettäväksi ulkona laajoilla avoimilla alueilla ja niiden melutaso ei häiritse ihmisten terveyttä. Luokan 4 ilotulitteet aiheuttavat suuren vaaran ja ovat tarkoitettuja vain ammattikäyttöön. Myöskään näiden ilotulitteiden melutaso ei häiritse ihmisten terveyttä.

Markkinoille saatettavan ilotulitteen turvallisuus osoitetaan direktiivin määräämin menettelyin. Direktiivin mukaisiin menettelyihin siirryttäessä oikeus kansallisiin tuotevaatimuksiin ja tyyppihyväksymisiin päättyy. Ilotulitteen valmistajan tai maahantuojan tulee osoittaa, että ilotulite täyttää direktiivin olennaiset turvallisuusvaatimukset. Tämän osoittamisen apuna voidaan käyttää yhdenmukaistettuja standardeja. Näiden standardien mukaisesti valmistettuihin ilotulitteisiin liittyy lähtökohtaisesti oletamus niiden turvallisuudesta ja teknisten vaatimusten täytymisestä. Yhdenmukaistetut standardit valmistellaan eurooppalaisessa standardisointielimessä CEN:issä, ja eurooppalaiset standardit vahvistetaan Suomessa SFS-standardeiksi.

Direktiivin edellyttämien vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen käytetään ilmoitettuja tarkastuslaitoksia, joiden myöntämät hyväksymiset ovat päteviä koko Euroopan talousalueella. Ilotulite tai muu pyrotekninen tuote, joka ilmoitetun tarkastuslaitoksen arvioon mukaan täyttää turvallisuusvaatimukset, saadaan merkitä CE-merkinnällä, ja sillä on lähtökohtaisesti tuotteena vapaa liikkuvuus Euroopan talousalueella. Kansallisen valvontaviranomaisen tehtävänä on markkinavalvonnan keinoin valvoa, että markkinoilla olevat tuotteet ovat hyväksytyjä direktiivin menettelyjen mukaisesti ja ovat turvallisia. Suomessa pyroteknisten tuotteiden markkinavalvontaa tekee Turvatekniikan keskus.

Jäsenmaiden kulttuurit ja käytännöt pyroteknisten tuotteiden ja erityisesti ilotulitteiden käytön suhteen eroavat huomattavasti toisistaan. Tämän vuoksi pyrotekniikkadirektiivin artiklassa 6 annetaan jäsenmaalle oikeus kieltää tai rajoittaa yleisen järjestyksen, turvallisuuden tai ympäristönsuojelun nojalla tiettyjen pyroteknisten tuotteiden hallussapitoa, käyttöä tai myyntiä.

Pyrotekniikkadirektiivissä on myös annettu ikärajat eri pyroteknisten tuotteiden luovut-

tamiselle. Näitä ikärajoja voidaan kansallisesti korottaa yleiseen järjestykseen tai turvallisuuteen liittyvillä syillä. Vastaavasti ikärajoja voidaan myös alentaa ammatillisen koulutuksen saaneiden tai ammatillisessa koulutuksessa olevien osalta.

Direktiivin mukaan kansalliset säännökset on annettava viimeistään 4 päivänä tammikuuta 2010 ja niiden on tultava voimaan yksityiseen kulutukseen tarkoitettujen ilotulitteiden osalta viimeistään 4 päivänä heinäkuuta 2010 ja muiden pyroteknisten tuotteiden osalta viimeistään 4 päivänä heinäkuuta 2013.

Räjähdeiden tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskeva komission direktiivi

Räjähdeiden tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskeva komission direktiivi on annettu siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden markkinoille saattamista ja valvontaa koskevien säännösten yhdenmukaistamisesta annetun neuvoston direktiivin nojalla. Direktiivillä perustetaan yhdenmukainen järjestelmä siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähteiden yksilöllistä tunnistamista ja jäljittämistä varten.

Direktiivin mukaan räjähddealan yrityksillä tulee olla räjähteiden hallussapidon valvontajärjestelmä, jotta räjähteiden hallussapitäjä voidaan yksilöidä milloin tahansa. Räjähteiden yksilöllinen tunnistaminen on olennaista, jos räjähteistä halutaan pitää tarkkaa ja täydellistä kirjaa kaikissa toimitusketjun vaiheissa. Näin räjähteen tunnistaminen ja jäljittäminen on mahdollista valmistuspaikalta ja ensimmäiseltä markkinoille saattamispaikalta sen loppukäyttäjälle saakka. Tällä pyritään estämään väärinkäytökset ja varkaudet sekä avustamaan poliisia kadonneiden tai varastettujen räjähteiden alkuperän jäljittämisessä.

Direktiivi sisältää vaatimukset yksilöllisestä tunnistuksesta, sen merkinnästä ja kiinnittämisestä räjähteeseen sekä tietojen keruusta ja ylläpidosta.

Direktiivin mukaan kansalliset säännökset oli annettava viimeistään 5 päivänä huhtikuuta 2009 ja niiden on tultava voimaan viimeistään 5 päivänä huhtikuuta 2012.

2.3 Nykytilan arviointi

Ilotulitteita koskevat säännökset ovat varsin kattavat. Vahingot ja haitat johtuvat pääosin ilotulitteiden käyttöohjeiden vastaisesta ja välinpitämättömästä käytöstä sekä siitä, että luovutusikärajoja ja käyttöikärajoituksia ei noudateta ja vanhemmat antavat lapsilleen ilotulitteita vastoin luovutusikärajoja. Viranomaisvalvonnalla ei näihin rikkomuksiin ole voitu riittävästi puuttua. Lisäksi ilotulitteilla tehdään tarkoituksellista ilkeävaltaa.

Suomessa ilotulitteiden aiheuttamia vahinkoja on seurattu systemaattisesti silmävahinkojen osalta. Turvatekniikan keskus on kampanjoinut vuoden vaihteessa 1990-luvulta alkaen suojalasiä käytön puolesta. Vaikka turvalliset käyttäytymistavat ilotulitteiden käytössä tunnetaan, vahinkojen määrä on parina viime vuonna kääntynyt kasvuun. Silmävammojen merkittävimmät aiheuttajat ovat raketit, paljolti siksi, että niillä on lukumääräisesti hallitseva asema kuluttajakäytössä. Pienet tuotteet, kuten esimerkiksi pienet roomalaiset kynttilät, aiheuttavat myös runsaasti silmävahinkoja. Usein on tällöin syynä näiden ilotulitteiden tahallinen väärinkäyttö. Pienten tuotteiden, kuten minirakettien, lentorata voi myös olla arvaamaton, mikä aiheuttaa onnettomuuksia. Tuotekielloilla voidaan vähentää onnettomuuksia, mutta tuskin kokonaan poistaa niitä.

Norjassa raketin käyttö on kielletty yksityishenkilöiltä. Sen sijaan muiden ilotulitteiden käyttö on sallittu. Tästä huolimatta raketit aiheuttavat onnettomuuksia, koska kuluttajilla on niitä vielä vanhastaan varastossa, ja uusia tuodaan yksityisesti Ruotsin puolelta, missä ne ovat sallittuja.

Vastaavan raketikiellon toteuttamista myös Suomessa on esitetty. Rakettien kieltäminen poistaisi kuitenkin vain osan ilotulitteista aiheutuvista vahingoista ja haitoista. On myös vaadittu, että Suomessa pitäisi kaikki ilotulitteet kieltää yksityishenkilöiltä ja sallia niiden hallussapito ja käyttö ainoastaan luvanvaraisesti kaupungeille, kunnille, yhdistyksille ja vastaaville tahoille. Ilotulitteiden käyttöön oikeutettujen tahojen määrittely olisi kuitenkin varsin hankalaa. Lisäksi olisi kyettävä yksiselitteisesti määrittelemään

ne vastuuhenkilöt, jotka näissä organisaatioissa vastaisivat ilotulitteista. Jos ilotulitteet kielletään kokonaan yksityishenkilöiltä, merkitsee se käytännössä sitä, että ilotulitteiden käyttö jää pelkästään alan ammattilaisten tehtäväksi. Yksityishenkilöiden käyttökieltoa tarkoituksenmukaisempi keino voisi olla vaarallisimpien ilotulitteiden kieltäminen.

Ilotulitteiden aiheuttamien tulipalojen määrä on lisääntynyt Suomessa viime vuosina. Parina viime vuotena vuoden vaihteen ilotulitteiden käyttö on aiheuttanut noin 210 hälytystä. Joukossa on muutama vakava tulipalo, mutta suurin osa niistä on ollut pieniä roskakatospaloja. Nämä pienet tulipalot ovat olleet pääosin ilkeävaltaisesta sytytettyjä.

Ilotulitteista aiheutuu myös häiriötä välähdysten ja paukkeen vuoksi. Erityisesti paukahdukset koetaan häiritseväksi varsinkin, kun tuotteita käytetään sallitun käyttöajan ulkopuolella. Paukahdukset häiritsevät myös lemmikki- ja luonnon eläimiä. Karsimalla voimakkaasti paukahtavia tuotteita, ilotulitteista aiheutuvia häiriöitä voidaan vähentää.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Tämän esityksen tavoitteena on erityisesti ehdottaa kemikaaliturvallisuuslakiin sellaiset tarpeelliset muutokset, jotka ovat tarpeen pyrotekniikkadirektiivin ja räjähteiden tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevan komission direktiivin voimaansaattamiseksi. Merkittävä osa direktiivien vaatimuksista on tarkoitus säätää lain perusteella annettavilla valtioneuvoston asetuksilla vastaavasti kuin on menetelty useiden muiden lain soveltamisalaan kuuluvien direktiivien osalta.

Keskeinen merkitys ilotulitteista aiheutuvien vahinkojen ja haittojen kannalta on sillä, miten Suomessa aiotaan kieltää tai rajoittaa yleisen järjestyksen, turvallisuuden tai ympäristönsuojelun nojalla tiettyjen pyroteknisten tuotteiden hallussapitoa, käyttöä tai myyntiä pyrotekniikkadirektiivin artiklan 6 perusteella. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös ilotulitteiden luovuttamista koskevista rajoituksista. Tässä pykälässä säädettäisiin niistä ilotulitteista, joita ei saa luovuttaa kuluttajan käyttöön. Pykälään sisältyy myös valtuus

säättää valtioneuvoston asetuksella tarkemmin niistä ilotulitteista, joiden luovuttaminen kuluttajan käyttöön on kielletty. Direktiivin valtuus kieltää tai rajoittaa pyroteknisten tuotteiden saantia koskee yksityiseen kulutukseen tarkoitettuja tuotteita lukuun ottamatta luokan 1 ilotulitteita. Luokan 1 ilotulitteet aiheuttavat erittäin vähäisen vaaran ja ovat melutasoltaan merkityksettömiä. Nämä ilotulitteet on tarkoitettu käytettäväksi rajatulla alueella, myös asuinhuoneistoissa.

Direktiivin kansallisen toimeenpanon yhteydessä on tarkoitus rajoittaa turvallisuuden ja häiriön kannalta ongelmallisimpia tuotteita. Näiden tuoterajoitusten avulla tarkoituksena Suomessa on ehkäistä toisaalta vaaroja ja vahinkoja sekä toisaalta häiriöitä. Rajoitusten tavoitteena olisi turvallisuusperusteisesti kieltää eri ilotulitetyyppien järeimmät tuotteet.

Tarkoituksena on, että myyntiin ei sallittaisi luokan 3 ilotulitteita lukuun ottamatta patoja ja niiden kaltaisia tuotteita. Padoissa räjähdde on jaettu joukkoon sarjatoimisia putkia, jolloin suurehkoista räjähdemäärästä huolimatta vaaran luonne on lievempi kuin muissa luokan 3 järeissä tuotteissa. Markkinoilla pääpaino olisi luokan 2 ilotulitteilla, joiden katsotaan lähtökohtaisesti edustavan vähäistä vaaraa. Lisäksi tehtäisiin täsmärajoituksia ongelmallisiksi osoittautuville tuotteille, kuten pienille roomalaisille kynttilöille ja pienille tähtipommeille. Rajoitusten seurauksena markkinoilta poistuisi paljon halpoja, äänekäitä ja usein väärinkäytettyjä ilotulitteita.

Koska jäsenmaiden kulttuurit ja käytännöt ilotulittamisen suhteen vaihtelevat suuresti, Euroopan yhteisön jäsenmaat tulevat käyttämään mahdollisuutta tuoterajoituksiin keskenään kovin eri tavoin. Euroopan komissio on myös selvittänyt, millaisia rajoituksia jäsenmaat aikovat tehdä. Suomen kannalta on merkityksellistä, millaisia rajoituksia naapurimaissa on tarkoitus asettaa.

Alustavien tietojen mukaan Tanskassa on tarkoitus kieltää kaikki luokan 3 ilotulitteet tyypistä riippumatta. Näin kaikista ilotulitteista aiotaan poistaa markkinoilta järeimmät tuotteet. Norjassa kiellettiin jo pari vuotta sitten kaikentyyppiset ja -kokoiset raketit kuluttajilta. Muilta osin Norjan markkinoilla on luokkien 1, 2 ja 3 ilotulitteita, joista luokan 3

ilotulitteista ainoastaan patoja. Ruotsissa on tarkoitus sallia markkinoille luokkien 1, 2 ja 3 ilotulitteita, joista luokan 3 ilotulitteista ainoastaan patoja. Näiden kolmen maan linjauksissa on yhteistä, että selvästi paukkupommin luonteiset tuotteet on tarkoitus kieltää. Myös ilotulitteiden toimintaan liittyvien hajotuspanosten tehoa rajoitetaan.

Suomessa kaavailut tuoterajoitukset tekisivät Suomessa sallitusta tuotevalikoimasta riittävästi samankaltaisen Ruotsin ja Norjan kanssa. Näin kuluttajilla ei olisi houkutusta hakea yksityisesti naapurimaasta suurempia ilotulitteita. Rajoituksista säädettäisiin kemikaaliturvallisuuslain antaman valtuuden nojalla tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa räjähddeasetuksen muuttamisesta. Rajoitteiden voimaansaattaminen edellyttää suunniteltujen rajoitteiden etukäteisnotifointia Euroopan yhteisöjen komissiolle.

Laissa ehdotetaan myös tarkennettavaksi, että mitään yksityiseen kulutukseen tarkoitettuja räjähteitä, mukaan lukien pyroteknisiä tuotteita, ei saisi luovuttaa alle 18-vuotiaalle. Nykyisten säännösten perusteella alle 18-vuotiaalle voidaan luovuttaa sellaisia pyroteknisiä välineitä, joista aiheutuva vaara on erittäin vähäinen. Nämä tuotteet ovat olleet lähinnä ilotulitteiden uuden luokituksen mukaisen luokan 1 kaltaisia tuotteita.

Turvatekniikan keskus on usean vuoden ajan korostanut ilotulitekampanjoissaan suojalasiens merkitystä. Suojalasiens käyttö on myös lisääntynyt ja sillä on ollut merkittävä vaikutus, erityisesti vakavien silmävammojen määrän vähenemiseen. Kuitenkin merkittävässä osassa ilotuliteonnettomuuksista, joista aiheutuu silmävamma, ilotulitteens käyttäjä ei ole käyttänyt suojalaseja. Tämän vuoksi ehdotetaan, että ilotulitteita käytettäessä suojalasiens käyttö olisi pakollista. Myös ilotulitteens käyttöä seuraaville suojalasiens käyttö on suositeltavaa.

4 Esityksen vaikutukset

Esityksessä ehdotetuilla toimenpiteillä pyritään siihen, että ilotulitteens käyttö tulevina vuosina olisi entistä turvallisempaa ja että siitä aiheutuisi mahdollisimman vähän häiriöitä. Tavoitteena on myös, että häiriöt ja hai-

tat ympäristölle vähenisivät. Lainsäädäntötoimenpiteiden lisäksi tarvitaan myös viranomaisvalvontaa sekä tiedotusta ilotulitteiden turvallisista käyttötavoista ja säännöksissä asetetuista käyttörajoituksista.

4.1 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Siirtyminen direktiivin menettelyihin lopettaa ilotulitteiden kansallisen yleiseen kauppaan hyväksymisen, mikä tällä hetkellä kuuluu Turvatekniikan keskukselle. Vuositasolla hyväksytyjen tuotteiden määrä on vaihdellut välillä 80—110. Vastaisuudessa Suomessa myytävien ilotulitteiden vaatimustenmukaisuus on osoitettu jossain Euroopan talousalueella sijaitsevassa ilmoitetussa tarkastuslaitoksessa. Suomeen ei näillä näkymin ilmoitettua tarkastuslaitosta perusteta. Turvatekniikan keskuksen tehtävänä on ilotulitteiden tuoteturvallisuusvalvonnassa valvoa, että ilotulitteet on tarkastettu ja todettu turvallisiksi direktiivin tarkoittamalla tavalla. Lähes kymmenen vuoden siirtymäaikana tuotevalikoima vaihtuu kansallisesti hyväksytyistä ilotulitteista direktiivin mukaisiin CEMerkittyihin ilotulitteisiin. Todennäköisesti osa nykyisistä suomalaisista ilotulitealan toiminnanharjoittajista muuttuu maahantuojasta keskieurooppalaisen toimijan paikallisjakelijaksi. Tällainen kehitys pidentää etäisyyttä valvontaviranomaisen ja tuotteen markkinapäätöksiä tekevän toimijan välillä. Tulee olemaan nykyistä vaikeampaa tavoittaa kiireellisissä tuotevirhetapauksissa toimija, jolle vastuu kuuluu. Toisaalta ilotulitteiden eurooppalainen standardisointi nostaa ilotulitteiden teknistä turvallisuustasoa. Suomessa ilotulitteiden kauppa keskittyy vuoden vaihteeseen ja ilotulitteiden myyntiaika on vain muutama päivä. Tämä aika on riittämätön perusteelliseen markkinavalvontaan. Tämän vuoksi tuotteita tulee valvoa myös epäsuorasti pitkin vuotta muun räjähdevalvonnan yhteydessä.

Direktiivi koskee ainoastaan pyroteknisten tuotteiden tuoteturvallisuutta ja turvallisuusvaatimukset täyttävien tuotteiden pääsyä markkinoille. Räjäheteisiin liittyvä muu valvonta jää edelleen kansallisesti säänneltyksi. Näin ollen ilotulitteiden ja muiden pyrotek-

nisten tuotteiden valmistaminen, maahantuonti Euroopan talousalueen ulkopuolelta ja varastointi ovat luvanvaraisia. Näiden toimintojen osalta Turvatekniikan keskus on valvontaviranomainen. Vaikka tuotevalvonnassa kosketus toimijoihin loittonee, se säilyy ennallaan räjähteiden muussa valvonnassa. Näin ollen jää edelleen jäljelle monta vaihetta tuotteen elinkaareissa, jossa sitä voidaan valvoa.

4.2 Vaikutukset toiminnanharjoittajien toimintaan

Ilotulitteiksi katsottavia pyroteknisiä tuotteita tuo Suomeen kymmenen yritystä, joista yhdellä on myös valmistusta Suomessa. Usealla yrityksellä on kuluttajailotulitteiden kaupan lisäksi palvelunaan erityistä ammattitaitoa ja hyväksymistä edellyttävät ilotulitusnäytökset. Ilotulitealan maahantuojien liikevaihdon yhteenlaskettu arvo on noin 8—10 miljoonaa euroa.

Uudet määräykset nostavat ilotulitteiden hintoja. Standardin mukaiset testaukset ovat laajempia kuin mitä jäsenmaiden kansallisissa määräyksissä on vaadittu. Tuotteen toiminnallisten testien lisäksi hyväksyminen edellyttää myös kemiallisia analyysejä. Kokonaisuudessaan tuotteen saattamiseen markkinoille liittyvät kustannukset ovat huomattavasti korkeammat kuin nykyisyyden mukaisissa menettelyissä. Kansallisesti hyväksytyillä ilotulitteilla on pitkä, lähes kymmenen vuoden siirtymäkausi, jolloin niitä vielä saadaan myydä kuluttajille siinä jäsenmaassa, jossa ne on hyväksytty. Pitkä siirtymäaika helpottaa alan mukautumista tuotteiden uusiin teknisiin vaatimuksiin.

Ilotulitteiden hankintahintojen kohoaminen saattaa olla tekijä, joka johtaa alan toiminnassa muutoksiin, kuten uudenlaiseen verkostoitumiseen tai kansainvälistymiseen. Tuotteiden kohoavat testauskustannukset voivat johtaa hankintayhteistyöhön, tuotteiden samankaltaistumiseen ja ehkä myös yrityskauppoihin.

Yritysten toimintamahdollisuuksien laajentuessa kattamaan koko Euroopan talousalueen saattaa kehitys suosia suuria Keski-Euroopan toimijoita, jotka mahdollisesti ha-

luavat laajentaa toimintaansa Baltian ja Pohjoismaiden markkinoille. On mahdollista, että osa suomalaisista toimijoista päätyy ulkomaiseen omistukseen. Tällöin toimijan rooli todennäköisesti muuttuu itsenäisestä maahantuojasta emoyhtiön tuotteiden jakelijaksi.

Mikäli ulkomaisilla toimijoilla on halua tulla Suomen markkinoille omistamisen tai yhteistyön kautta, suomalaisten alan yritysten logistiset järjestelmät saattavat olla kaupallisesti kiinnostavia. Suomalaisilla yrityksillä on olemassa olevat jakelukanavat ja varastot. Räjähdevarastot ovat luvanvaraisia. Suojatäysyksineen niiden tilantarve on suuri ja niiden sijoittumiseen liittyy ehtoja.

Ilotulitteiden kuluttajakäytön aiheuttamien vahinkojen ja ilkkivallan selvä lisääntyminen ovat kasvattaneet yhteiskunnan tarvetta lisätä ilotulitteisiin kohdistuvaa sääntelyä. Tavoitteena on rajoittaa voimakkaasti - direktiivin sallimissa puitteissa - kuluttajille myytävien ilotulitteiden kokoa, tehoa ja äänekkyyttä.

Tuotevalikoiman muuttaminen uusien vaatimusten mukaisiksi kaavailtua nopeammassa aikataulussa tuo alalle merkittäviä ongelmia. Säädösten muutosvaihe luo epävarmuutta tuotevaatimusten suhteen.

5 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä yhteistyössä Turvatekniikan keskuksen kanssa.

Esitystä on käsitelty valmistelun aikana työ- ja elinkeinoministeriön alaisessa turvallisuustekniikan neuvottelukunnassa ja sen pyrotekniikkajaostossa. Turvallisuustekniikan neuvottelukunta sekä sen pyrotekniikkaja räjähdejaostot ovat valmistelleet asetusluonnokset, joilla on tarkoitus antaa tarkemmat säännökset edellä mainittujen direktiivin voimaansaattamiseksi.

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausuntoa eri ministeriöiltä, viranomaisilta, elinkeinoelämän järjestöiltä sekä ammatti-, kuluttaja-, ja luonnonsuojelujärjestöiltä. Lisäksi lausuntoa pyydettiin pyrotekniikka-alan toiminnanhar-

joittajilta. Lausunto pyydettiin yhteensä noin 70 organisaatiolta. Lausuntoja saatiin yhteensä 54 kappaletta.

Lausunnoissa esitetyt ehdotukset on otettu huomioon mahdollisuuksien mukaan esitystä viimeisteltäessä. Samassa yhteydessä olivat lausunnolla myös tähän lakimuutokseen liittyvät asetusluonnokset. Asetusluonnoksiin esitetyt muutosehdotukset otetaan huomioon asetuksia viimeisteltäessä.

Pääosassa lausuntoja pidettiin esitettyjä lakimuutoksia kannatettavina. Ilotulitteiden täyskieltoa kuluttajien osalta esitettiin eräissä lausunnoissa. Erityisesti Finanssialan Keskusliitto ja osa aluepelastuslaitoksista oli täyskiellon kannalla. Sisäasiainministeriö myös esitti, että mikäli ilotulitteista aiheutuvat vahingot ja haitat eivät ehdotettujen rajoitusten seurauksena oleennaisesti vähene, tulisi täyskiellon mahdollisuutta arvioida uudelleen. Myös Norjan mallin mukaista rakettien kieltämistä kannatettiin eräissä lausunnoissa.

Suojalasien käyttöpakkoon otettiin lausunnoissa myös yleisesti kantaa. Pääosa lausunnonantajista kannatti suojalasien käyttöpakkoa. Erityisesti pyrotekniikka-alan toiminnanharjoittajat vastustivat suojalasien käyttöpakkoa pääosin sillä perusteella, että suojalasien käytön valvominen on käytännössä mahdotonta.

Lausunnonantajia pyydettiin erityisesti otamaan kantaa siihen, pitäisikö pyroteknisten tuotteiden kansallinen hyväksyntäjärjestelmä pitää voimassa pyrotekniikkadirektiivin sallimaan päivämäärään 4 päivään heinäkuuta 2010 saakka vai pitäisikö kansallisen hyväksyntäjärjestelmän voimassaolo päättyä lain voimaantulon yhteydessä. Pääosa lausunnonantajista oli sitä mieltä, että kansallinen hyväksyntäjärjestelmä olisi tarpeen pitää voimassa 4 päivään heinäkuuta 2010 saakka. Mielipiteet siitä, pitäisikö hyväksyntäkriteerien tänä siirtymäkautena olla vanhan kansallisen järjestelmän mukaisia vai pyrotekniikkadirektiivin mukaisia, vaihtelivat sen sijaan hyvin paljon.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

5 §. *Suhde muuhun lainsäädäntöön.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan kemikaalilain (744/1989) lisäksi lisättäväksi viittaukset vaarallisten kemikaalien luokituksen, pakkaamisen ja merkitsemisen osalta CLP-asetukseen (EY) N:o 1272/2008 ja kemikaalien rekisteröinnin, arvioinnin, lupamenettelyjen ja rajoitusten osalta REACH-asetukseen (EY) N:o 1907/2006.

6 §. *Määritelmiä.* Määritelmiä koskevassa pykälässä ehdotetaan muutettavaksi kahden käsitteen määritelmää. Laissa on aikaisemmin käytetty käsitettä pyrotekninen väline. Tämä käsite ehdotetaan korvattavaksi pyrotekniikkadirektiivissä käytetyllä käsitteellä pyrotekninen tuote. Samalla käsitteen määritelmä yhdenmukaistetaan direktiivin mukaiseksi.

Edellä mainitun käsitteen muutoksesta aiheutuu muutos myös ilotulitteen määritelmään. Uudessa muodossa ilotulitteella tarkoitetaan viihdekäyttöön tarkoitettua pyroteknistä tuotetta.

63 §. *Pyroteknisten tuotteiden varastointi kaupan yhteydessä.* Pyrotekninen väline käsite ehdotetaan korvattavaksi uudella käsitteellä pyrotekninen tuote.

64 §. *Pyroteknisten tuotteiden varastoinnin tarkastus.* Pyrotekninen väline käsite ehdotetaan korvattavaksi uudella käsitteellä pyrotekninen tuote.

68 §. *Pyroteknisten tuotteiden vaatimukset.* Lain rakenteen selvyuden vuoksi ehdotetaan, että pyroteknisille tuotteille asetettavista vaatimuksista säädetään aikaisemman 69 §:n sijasta tässä 68 §:ssä.

Pyroteknisiä tuotteita koskevat myös 67 §:ssä säädettyt räjähteitä koskevat yleiset vaatimukset. Tämän lisäksi pyroteknisille tuotteille on asetettu sellaisia erityisvaatimuksia, jotka ovat tärkeitä nimenomaan pyroteknisille tuotteille. Niiden tulee toimia oikealla tavalla, kun niitä käytetään aiottuun tarkoitukseen. Lisäksi ne on suunniteltava ja valmistettava siten, että ne voidaan hävittää

turvallisesti. Vaatimuksissa on korostettu myös pyroteknisten tuotteiden pakkaamista ja merkitsemistä sekä turvallisen varastoinnin ja käytön edellyttämien tietojen ja ohjeiden toimittamista. Nämä vaatimukset perustuvat pyrotekniikkadirektiiviin ja sen liitteessä esitettyihin olennaisiin turvallisuusvaatimuksiin.

Pykälän 3 momentissa säädetään valtuutuksesta antaa valtioneuvoston asetuksella tarkempia säännöksiä pyroteknisten tuotteiden ja niiden pakkausten vaatimuksista. Tarkoituksena on antaa valtioneuvoston asetus pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta, jossa säädetään tuotteille pyrotekniikkadirektiivissä ja sen olennaisia turvallisuusvaatimuksia koskevassa liitteessä asetetut vaatimukset.

69 §. *Räjähteiden vaatimustenmukaisuuden osoittaminen ja merkinnät.* Lain rakenteen selkeyden vuoksi räjähteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja merkinnöistä ehdotetaan säädettäväksi tässä 69 §:ssä aikaisemman 68 §:n sijasta. Pykälän sisältö on samanlainen kuin alkuperäisessä laissa paitsi, että pyroteknisiä tuotteita koskeva rajaus on poistettu. Näin ollen tämä pykälä koskisi kaikkia räjähteitä mukaan lukien pyroteknisiä tuotteita.

Pykälässä säädettäisiin räjähteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja räjähteisiin tehtävistä merkinnöistä. Näitä koskevat vaatimukset perustuvat ns. räjähdedirektiivin ja pyrotekniikkadirektiivin vaatimuksiin. Viimeisessä momentissa on myös valtuutus valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säätää vaatimustenmukaisuuden arvioinnista, tarkastuslaitosten tehtävistä ja merkinnöistä.

69 a §. *Räjähteiden merkintä tunnistamista varten.* Tähän pykälään ehdotetaan otettavaksi räjähteiden tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevasta komission direktiivistä ne vaatimukset, joista on tarpeen säätää lakitasolla.

Räjähteiden valmistajan tai maahantuojan on huolehdittava, että räjähdettä ja jokainen

pakkausyksikkö merkitään yksilöllisellä tunnisteella. Yksilöllinen tunniste on merkittävä tai kiinnitettävä tiukasti ja kestäväällä tavalla räjähteeseen ja pakkaukseen. Räjähdealan yrityksen tulee lisäksi ottaa käyttöön räjähteiden ja niiden yksilöllisiä tunnisteita koskevien tietojen keruujärjestelmä, joka kattaa räjähteiden koko tuotantoketjun ja elinkaaren.

Pykälään sisältyy myös valtuus antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksen vaatimukset tulevat olemaan komission direkttiivien mukaisia.

70 §. Pyroteknisten välineiden hyväksyminen. Lain 70 § ehdotetaan kumottavaksi, koska kansallinen pyroteknisen välineen hyväksymismenettely korvataan pyrotekniikkadirektiivin mukaisella, 69 §:ssä säädetyllä vaatimustenmukaisuuden osoittamismenettelyllä. Kansallinen hyväksyntäjärjestelmä olisi voimassa 4 päivään heinäkuuta 2010 saakka. Näin ollen lain voimaantulon jälkeen markkinoille tulevien uusien ilotulitteiden vaatimustenmukaisuus todettaisiin tämän siirtymäajan aikana joko uusien, pyrotekniikkadirektiivin mukaisien osoittamismenettelyiden mukaisesti tai vanhan kansallisen hyväksyntäjärjestelmän mukaisesti. Muita pyroteknisiä tuotteita voitaisiin edelleen kansallisesti hyväksyä 70 §:n mukaisesti 4 päivään heinäkuuta 2013 saakka. Näitä tuotteita koskeva siirtymäaika on pyrotekniikkadirektiivin mukainen. Siirtymäaika johtuu muun muassa siitä, että muita pyroteknisiä tuotteita koskevat standardit ovat vasta valmisteluvaiheessa ja näillä standardeilla on suuri merkitys annettavien hyväksyntöjen vaatimusten yhdenmukaistamisessa.

71 §. Pyroteknisten tuotteiden laadunvalvonta. Tässä pykälässä pyrotekninen väline on korvattu pyroteknisellä tuotteella. Samoin pykälässä ollut viittaus kumottavaksi esitettyyn 70 §:n mukaiseen hyväksymismenettelyyn on korvattu viittauksella 67 ja 68 §:ään, joissa säädetään räjähteiden yleisistä vaatimuksista sekä pyroteknisten tuotteiden vaatimuksista.

72 §. Räjähdesäännöksiä koskeva rajaus. Pyrotekninen väline käsite ehdotetaan korvattavaksi uudella käsitteellä pyrotekninen tuote.

76 §. Pyrotekniset tuotteet. Pyrotekninen väline käsite ehdotetaan korvattavaksi uudella käsitteellä pyrotekninen tuote.

83 §. Räjähdeiden luovutus yksityiseen kulutukseen. Yksityiseen kulutukseen luovutettavia räjähteitä koskevaa pykälää ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan pyrotekniikkadirektiivin voimaansaattamisen mukaista tilannetta.

Pykälän 1 momentin kohtaa 1 ehdotetaan muutettavaksi siten, että yksityiseen kulutukseen voidaan luovuttaa sellaisia pyroteknisiä tuotteita, jotka on hyväksytty yksityiseen kulutukseen. Tämän kohdan soveltamisessa tulee ottaa huomioon 83 a §:n ilotulitteiden luovuttamista koskevat rajoitukset sekä lain siirtymäsäännökset.

Pykälän 1 momentin kohta 4 ehdotetaan poistettavaksi, koska muut vaarallisuudeltaan vähäiset räjähteet kuuluvat muutettuun kohtaan 1.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että mitään yksityiseen kulutukseen tarkoitettuja räjähteitä, mukaan lukien pyroteknisiä tuotteita ei saisi luovuttaa alle 18-vuotiaalle. Nykyisten säännösten perusteella alle 18-vuotiaille voidaan luovuttaa sellaisia pyroteknisiä välineitä, joista aiheutuva vaara on erittäin vähäinen. Nämä tuotteet ovat olleet lähinnä ilotulitteiden uuden luokituksen mukaisen luokan 1 kaltaisia tuotteita.

Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen sisällössä otetaan huomioon edellä 1 ja 2 momenttiin ehdotetut muutokset.

83 a §. Ilotulitteiden luovuttamista koskevat rajoitukset. Tähän pykälään ehdotetaan otettavaksi pyrotekniikkadirektiivistä ne ilotulitteiden kuluttajalle luovuttamisen rajoitukset, joista on tarpeen säätää lakitasolla.

Yleisen turvallisuuden vuoksi tarkoituksena on rajata kuluttajien käytöstä järeimmät direktiivin sallimat ilotulitteet. Näiden räjähdysteho ja liike-energia ovat usein merkittävästi suurempia kuin Suomen markkinoille tähän asti hyväksytyissä tuotteissa. Käytännössä rajoitus koskisi suurinta osaa direktiivin tarkoittamista luokan 3 ilotulitteista. Padoisikin ovat olemassa ilotulitteiden vaarat, mutta niissä räjähdysaineen massa on jaettu

suureen joukkoon sarjatoimisia komponentteja. Näin ollen padan efektien vaara on pienempi kuin ilotulitteen kokonaisuudesta voisi päätellä. Lisäksi patojen melu- ja roskaamisongelmat jäävät paikallisemmiksi kuin esimerkiksi raketeilla.

Ilotulitteiden toimintaan liittyy normaalissa käytössä tavallisesti kova melu ja välähdykset, jotka voidaan kokea hyvinkin häiritseväksi ja joiden on todettu haittaavan myös eläimiä. Pykälän tarkoituksena on antaa mahdollisuus puuttua ilotulitteiden meluisuuteen. Olemassa oleva pommien ja paukkujen kieltäminen säilyy, ja paukkujen käyttöä eri ilotulityyppien komponenttina on tarkoitettu rajoitettavaksi.

Ilotulitteiden käytön turvallisuuden kannalta on tarpeen pitää ilotulitteen sytyttämisessä liekillä. Eurooppalaisilla markkinoilla on saatavana sähköisiä etäsytytyslaitteita. Kun Suomessa kuluttaja käyttää ilotulitteita kerran vuodessa, ei laitteen käyttöön harjaannuta, ja siitä voi muodostua turvallisuusriski.

Ilotulitteiden tahallinen väärinkäyttö on viime vuosina lisääntynyt ja on keskittynyt tiettyihin tuotteisiin. Esimerkiksi roomalaiset kynttilät ja miniraketit ovat tällaisia tuotteita. Pykälän tavoitteena on ehkäistä ilotulitteiden ilkivaltaista käyttöä tai väärinkäyttöä siten, että ongelmalliseksi osoittautuvien tuotteiden luovutus olisi kiellettyä niistä aiheutuvien haittojen vuoksi, vaikka ne muuten olisivat vaatimustenmukaisia. Nykyisten säädösten mukaan markkinoilla oleva ilotulite voidaan kieltää ainoastaan silloin, kun se poikkeaa vaaraa aiheuttavasti sille annetun hyväksymisen ehdoista.

Pykälään sisältyy valtuus antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin ilotulitteista, joiden luovuttaminen kuluttajalle on kielletty. Asetustasolla määritettäisiin rajoitusten perusteena olevat tekniset ominaisuudet, kuten esimerkiksi ilotulitteen tyyppi, mitat, panosten massa ja koostumus. Rajoitettavien tuotteiden teknisten ominaisuuksien määrittely on tarkoitettu perustua mahdollisimman pitkälti pyrotekniikkadirektiivin yhdenmukaistettuihin eurooppalaisiin standardeihin. Asetuksen säännöksiin voidaan tarvittaessa

reagoita nykyistä paremmin ilotulitteiden ei-toivottuun käyttöön.

Pykälän 3 momentin valtuus perustuu pyrotekniikkadirektiiviin, jonka mukaan direktiivin säännökset eivät estä jäsenvaltioiden toimenpiteitä, joilla yleiseen järjestykseen, turvallisuuteen tai ympäristönsuojeluun liittyvistä syistä kielletään luokkien 2 ja 3 ilotulitteiden, teatterissa käytettävien pyrotekniisten tuotteiden ja muiden pyrotekniisten tuotteiden hallussapito, käyttö tai myynti yleisölle tai rajoitetaan sitä.

91 §. Ilotulitteiden käyttö. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ilotulitteita käytettäessä suojalasien käyttö olisi pakollista. Turvatekniikan keskus on usean vuoden ajan korostanut ilotulitekampanjoissaan suojalasien merkitystä. Suojalasien käyttö on myös lisääntynyt ja sillä on ollut merkittävä vaikutus, erityisesti vakavien silmävammojen määrän vähenemiseen. Kuitenkin merkittävässä osassa ilotuliteonnettomuuksista, joista aiheutuu silmävamma, ilotulitteen käyttäjä ei ole käyttänyt suojalaseja. Myös ilotulitteiden käyttöä seuraaville suojalasien käyttö on suositeltavaa.

96 §. Ilotulitusnäytöksissä käytettävät ilotulitteet. Ilotulitusnäytöksissä käytettäviä ilotulitteita koskeva pykälä ehdotetaan poistettavaksi, koska tässä viitataan kansallista hyväksyntämenettelyä koskevaan 70 §:ään, joka ehdotetaan myös kumottavaksi. Pyrotekniikkadirektiivin myötä myös ammattikäyttöön tarkoitettujen ilotulitteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamismenettelyjen soveltamisen piiriin. Näitä aletaan soveltaa ammattikäyttöön tarkoitettuihin ilotulitteisiin viimeistään 4 päivänä heinäkuuta 2013.

100 §. Tarkastuslaitoksen hyväksyminen. Pykälässä kauppa- ja teollisuusministeriö ehdotetaan korvattavaksi työ- ja elinkeinoministeriöllä ja viittaus pykäliin korjattavaksi uuden lakiehdotuksen mukaiseksi.

102 §. Tarkastuslaitoksen tehtävät. Kauppa- ja teollisuusministeriö ehdotetaan korvattavaksi työ- ja elinkeinoministeriöllä ja viittaus pykäliin korjattavaksi uuden lakiehdotuksen mukaiseksi.

106 §. Tuotteen tai räjähteen kieltäminen. Pykälän 1 momentissa mainittu käsite pyrotekninen väline ehdotetaan korvattavaksi uudella käsitteellä pyrotekninen tuote.

113 §. *Tarkastuslaitoksen hyväksymisen peruuttaminen.* Kauppa- ja teollisuusministeriö ehdotetaan korvattavaksi työ- ja elinkeinoministeriöllä.

114 §. *Valvonnan ylin johto ja ohjaus.* Kauppa- ja teollisuusministeriö ehdotetaan korvattavaksi työ- ja elinkeinoministeriöllä.

115 §. *Valvontaviranomaiset.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä käytetään uutta käsitettä pyrotekninen tuote.

125 §. *Räjähdesäännösten rikkominen.* Räjähdesäännösten rikkomista koskevan pykälän kohtia 5—7 ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä otetaan huomioon tässä lakiehdotuksessa tehtävät muutokset. Kohtaa 5 ehdotetaan muutettavaksi siten, että 67 ja 68 §:ssä säädettyjen velvollisuuksien sijasta kohdassa viitataan 67—69 ja 69 a §:ssä säädettyihin velvollisuuksiin. Kohdasta 6 ehdotetaan poistettavaksi viittaukset 69 ja 70 §:ään. Kohtaan 7 on lisätty viittaus 83 a §:ssä säädettyyn luovutusta koskevaan velvollisuuteen.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset annetaan valtioneuvoston asetuksilla. Pyroteknisiä tuotteita koskevan direktiivin keskeiset vaatimukset pyroteknisten tuotteiden vaatimuksista, luokituksesta, vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä ja merkinnöistä annetaan valtioneuvoston asetuksella pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta.

Lisäksi tarkempia säännöksiä on tarkoitus antaa valtioneuvoston asetuksella räjähdeseetoksen muuttamisesta sekä valtioneuvoston asetuksella räjähteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta annetun asetuksen muuttamisesta.

3 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä joulukuuta 2009.

Lain 69 a §, joka koskee räjähteiden merkintää tunnistamista ja jäljitettävyyttä varten,

ehdotetaan tulemaan kuitenkin voimaan 5 päivänä huhtikuuta 2012 komission direktiivin mukaisesti. Lain 91 §:n 1 momentti ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä marraskuuta 2010, koska suojalasien käytön edellyttäminen pakollisena jo ensi vuodenvaihteessa on liian nopea aikataulu.

Voimaantulosäännös sisältää myös eräitä siirtymäaikoja, jotka ovat pääosin pyrotekniikkadirektiivin mukaisia.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Valtuuden tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Lisäksi perustuslaista johtuu, että valtuuden kattamat asiat on määriteltävä tarkasti laissa. Myös perustuslakivaliokunnan käytännön mukaan asetuksen antamiseen ja lain-säädäntövallan delegoimiseen liittyvien valtuutusten tulee olla riittävän täsmällisiä ja tarkkarajaisia (PeVL 56/2002 vp).

Perustuslakivaliokunta on toistuvasti myös korostanut, että perustuslain 80 §:n 1 ja 2 momentin säännökset rajoittavat suoraan valtuussäännösten tulkintaa samoin kuin valtuuksien nojalla annettavien säännösten ja määräysten sisältöä (esimerkiksi PeVL 48/2001 vp). Asetuksella tai viranomaisen määräyksellä ei siten voida antaa yleisiä oikeussääntöjä esimerkiksi yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteista eikä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan (PeVL 16/2002 vp).

Lakiehdotukseen sisältyy valtuuksia antaa alemmanasteisia säännöksiä. Ehdotetussa laissa valtuutussäännökset on sijoitettu ja asiallisesti kytketty säänneltävää asiaa koskevaan pykälään (ehdotuksen 63, 64, 68, 69, 69 a, 71, 83 ja 83 a §). Valtuutukset on laadittu tarkkarajaisiksi ja täsmällisiksi. Ehdotettuun lakiin sisältyy asetuksenantovaltuuksia valtioneuvostolle muun muassa 68 §:ssä tarkoitettujen pyroteknisten tuotteiden ja nii-

den pakkausten vaatimuksista sekä 69 a §:ssä tarkoitettua räjähteiden merkinnöistä, merkinnän toteutuksesta, tietojen keruujärjestelmästä ja siihen liittyvistä räjähdealan yrityksen velvoitteista sekä merkintävelvoitteita koskevista poikkeuksista.

Perustuslain 20 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön. Ehdotetun lain 83 a §:ssä rajoitetaan tiettyjen ilotulitteiden luovuttamista kuluttajan käyttöön. Rajoituksista voidaan tarkemmin säätää valtioneuvoston asetuksella. Näillä rajoituksilla saadaan estettyä ongelmallisten pyroteknisten tuotteiden aiheuttama turha melu, roskaaminen ja häiriön tuottaminen. Ehdotettu laki osaltaan parantaa perustuslaissa turvattua oikeutta terveelliseen ympäristöön. Lisäksi edellä mainitulla säännöksellä voidaan

osaltaan myös turvata perustuslain 15 §:n mukaista omaisuudensuojaa. Sillä kun kielletään ongelmalliset pyrotekniset tuotteet, estetään samalla sekä tahattomasti että tahallisesti aiheuttamasta näillä tuotteilla vahinkoa omalle tai toisen omaisuudelle.

Lakiehdotuksen valtuutuslausekkeet eivät ole ristiriidassa perustuslain kanssa. Lakiehdotuksen ei voida katsoa puuttuvan perustuslailla suojattuihin seikkoihin. Hallituksen käsityksen mukaan esitykseen sisältyvä laki voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki**vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 3 päivänä kesäkuuta 2005 annetun lain (390/2005) 70 ja 96 §,*muutetaan* 5 §:n 1 momentti, 6 §:n 8 ja 9 kohta, 63, 64, 68, 69 ja 71 §, 72 §:n 2 momentti, 76 §, 83 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 91 §:n 1 momentti, 100 §:n 1 momentti, 102 §, 106 §:n 1 momentti, 113 ja 114 §, 115 §:n 2 momentti sekä 125 §:n 5—7 kohta, sekä*lisätään* lakiin uusi 69 a ja 83 a § seuraavasti:

5 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Vaarallisten kemikaalien luokituksista, päällyksestä ja merkitsemisestä säädetään kemikaalilaissa (744/1989) ja aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1272/2008. Kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista säädetään kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/195/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1907/2006.

6 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

8) *pyroteknisellä tuotteella* esinettä tai välinettä, joka sisältää kemiallisten reaktioiden seurauksena lämpöä, valoa, ääntä, kaasua, savua tai näiden yhdistelmiä tuottavia aineita tai aineeseoksia ja joka voi lisäksi sisältää esinettä tai sen osaa liikuttavan ajopanakseen;

9) *ilotulitteella* viihdekäyttöön tuotettua pyroteknistä tuotetta;

63 §

Pyroteknisten tuotteiden varastointi kaupan yhteydessä

Yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilotulitteiden ja vaarallisuudeltaan vastaavien muiden pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä on 58 §:ssä säädetyn lupahakemuksen sijasta tehtävä ilmoitus pelastusviranomaiselle ennen varastoinnin aloittamista.

Ilmoituksessa on esitettävä tiedot suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Saatuun 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen pelastusviranomaisen tekee asiasta päätöksen, jossa voidaan asettaa tarpeellisia ehtoja.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin pyroteknisten tuotteiden kaupan yhteydessä tapahtuvaa varastointia koskevasta ilmoitusmenettelystä, ilmoituksen tekemisestä ja siinä noudatettavista määräajoista, ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä sekä ilmoituksen perusteella tehtävästä päätöksestä.

64 §

Pyroteknisten tuotteiden varastoinnin tarkastus

Pelastusviranomaisen on tarkastettava 63 §:ssä tarkoitettujen varastojen toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimustenmukaisuus.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarkastusten sisällöstä, määräajoista ja ajankohdista sekä tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta.

68 §

Pyroteknisten tuotteiden vaatimukset

Sen lisäksi, mitä 67 §:ssä säädetään, pyroteknisten tuotteiden on toimittava oikealla tavalla, kun niitä käytetään aiottuun tarkoitukseen. Pyrotekniset tuotteet on suunniteltava ja valmistettava siten, että ne voidaan hävittää turvallisesti.

Pyroteknisten tuotteiden tulee olla asianmukaisesti pakattuja ja niiden mukana tulee seurata turvallista varastointia ja käyttöä koskevat tiedot ja ohjeet. Ne tulee lisäksi varustaa turvallisen käytön edellyttämällä merkinnöillä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin pyroteknisille tuotteille ja niiden pakkauksille asetettavista vaatimuksista.

69 §

Räjähdeiden vaatimustenmukaisuuden osoittaminen ja merkinnät

Sen, joka saattaa räjähteen markkinoille, on varmistettava ja voitava osoittaa, että räjähdettä täyttää sitä koskevat vaatimukset. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on käytettävä 100 §:ssä tarkoitettua tarkastuslaitosta paitsi, kun on kysymys puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitetuista räjähteistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu räjähdde varustetaan vaatimustenmukaisuutta osoittavalla merkinnällä sekä räjähteen turvallisen käytön edellyttämällä merkinnöillä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vaatimustenmukaisuuden arvioinnista, tarkastuslaitosten tehtävistä ja merkinnöistä.

69 a §

Räjähdeiden merkintä tunnistamista varten

Räjähdeiden valmistajan ja maahantuojan lukuun ottamatta pyroteknisten tuotteiden valmistajaa tai maahantuojaa on huolehdittava, että räjähdde ja jokainen pakkausyksikkö merkitään yksilöllisellä tunnisteella. Merkintävelvoite ei koske räjähteitä, jotka toimitetaan pakkaamattomina räjäytystyömaalle tai jotka valmistetaan räjäytystyömaalla ja ne käytetään välittömästi.

Yksilöllinen tunniste on merkittävä tai kiinnitettävä tiukasti ja kestäväällä tavalla räjähteeseen ja pakkaukseen.

Räjähdealan yrityksen tulee ottaa käyttöön räjähteiden ja niiden yksilöllisiä tunnisteita koskevien tietojen keruujärjestelmä, joka kattaa räjähteiden koko tuotantoketjun ja elinkaaren. Räjähdealan yrityksen tulee huolehtia tietojen keruujärjestelmän ylläpidosta ja tietojen ilmoittamisesta viranomaisille.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin räjähteen merkinnästä, merkinnän toteutuksesta, tietojen keruujärjestelmästä ja siihen liittyvistä räjähddealan yrityksen velvoitteista sekä merkintävelvoitetta koskevista poikkeuksista.

71 §

Pyroteknisten tuotteiden laadunvalvonta

Pyroteknisten tuotteiden valmistajan, maahantuojan tai jakelijan on riittävällä laadunvalvonnalla varmistettava, että tuotteet ovat ennen myyntiä tai muuta luovutusta 67 ja 68 §:ssä edellytettyjen vaatimusten mukaisia.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin pyroteknisten tuotteiden laadunvalvonnasta.

72 §

Räjähdesäännöksiä koskeva raja

Mitä 69, 69 a, 70 ja 71 §:ssä säädetään, ei koske puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan ja rajavartiolaitoksen käyttöön tarkoitettuja pyroteknisiä tuotteita.

76 §

Pyrotekniset tuotteet

Mitä 74 ja 75 §:ssä säädetään, ei koske pyroteknisten tuotteiden siirtoa ja kauttakuljetusta.

83 §

Räjähteiden luovutus yksityiseen kulutukseen

Yksityiseen kulutukseen voidaan luovuttaa vain seuraavia räjähteitä:

- 1) yksityiseen kulutukseen hyväksytyjä pyroteknisiä tuotteita;
- 2) lähetysoleissa ja työkaluissa käytettäviä patruunoita;
- 3) hyväksytyjä valaisu- ja merkinantovälineitä tai muita vastaavia välineitä.

Yksityiseen kulutukseen tarkoitettujen räjähteiden luovuttaminen päihtyneille ja alle 18-vuotiaille on kielletty.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 3 momentin perusteella luovutettavien ruudin ja sytytysnallien enimmäismäärästä.

83 a §

Ilotulitteiden luovuttamista koskevat rajoitukset

Kuluttajan käyttöön ei saa luovuttaa ilotulitteita, jotka:

- 1) voivat suuren räjähdysvoiman tai liikeenergian vaikutuksesta aiheuttaa vaaraa ihmisille, eläimille tai omaisuudelle;
- 2) aiheuttavat kovan äänen vaikutuksesta häiriötä ihmisten tai eläinten viihtyvyydelle; taikka

3) sytytetään muulla tavoin kuin liekillä.

Kuluttajan käyttöön ei saa myöskään luovuttaa ilotulitteita, joita on niiden ominaisuudet huomioon ottaen helppo käyttää väärin siten, että:

- 1) käytöstä aiheutuu vaaraa ihmisten terveydelle;
- 2) käytöllä aiheutetaan ilkevaltaista vahinkoa ja häiriötä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin ilotulitteiden mitoista, rakenteesta, panosten massasta, panosten kemiallisesta koostumuksesta ja muista niiden räjähdysvoimaan, liike-energiaan, ääniominaisuuksiin tai väärinkäyttömahdollisuuksiin vaikuttavista ominaisuuksista.

91 §

Ilotulitteiden käyttö

Ilotulitteita on käytettävä siten, ettei niiden käytöstä aiheudu henkilö- ja omaisuusvahinkojen vaaraa. Ilotulitteita käytettäessä suojauslasien käyttö on pakollista.

100 §

Tarkastuslaitoksen hyväksyminen

Työ- ja elinkeinoministeriö hyväksyy 46—48 ja 69 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointiin osallistuvat tarkastuslaitokset sekä huolehtii niiden ilmoittamisesta Euroopan yhteisöjen komissiolle ja muille jäsenvaltioille.

102 §

Tarkastuslaitoksen tehtävät

Tarkastuslaitoksen tehtävänä on suorittaa 38 §:ssä tarkoitetut putkistojen tarkastukset sekä 46—49 ja 69 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen liittyvät tehtävät, joilla varmistetaan, että nämä täyttävät niille tässä laissa säädetyt vaatimukset.

106 §

Tuotteen tai räjähteen kieltäminen

Jos 5 luvussa tarkoitettu tuote tai räjähdde ei täytä tämän lain säännöksiä tai saattaa tavanomaisissa ja ennakoitavissa käyttöolosuhteissa vaarantaa ihmisten turvallisuutta tai aiheuttaa vaaraa ympäristölle tai omaisuudelle, Turvatekniikan keskuksen tulee kieltää toiminnanharjoittajaa valmistamasta sitä, saatamasta sitä markkinoille, pitämästä sitä kaupan, myymästä sitä tai luovuttamasta sitä muutoin elinkeinotoiminnan yhteydessä. Jos kyseessä on pyrotekninen tuote, Turvatekniikan keskuksen tulee lisäksi peruuttaa antamansa hyväksyminen.

113 §

Tarkastuslaitoksen hyväksymisen peruuttaminen

Jos tarkastuslaitos ei enää täytä 101 §:ssä säädettyjä edellytyksiä tai ei noudata 100 §:ssä tarkoitetussa päätöksessä asetettuja ehtoja taikka toimii muuten olennaisesti säännösten vastaisesti, työ- ja elinkeinoministeriön ja vastaavasti Turvatekniikan keskuksen on asetettava tarkastuslaitokselle riittävä määräaika asian korjaamiseksi. Työ- ja elinkeinoministeriön ja vastaavasti Turvatekniikan keskuksen on peruutettava antamansa hyväksyminen, jos tarkastuslaitos ei ole korjannut epäkohtaa annetussa määräajassa.

114 §

Valvonnan ylin johto ja ohjaus

Tämän lain säännösten noudattamista koskevan valvonnan ylin johto ja ohjaus kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö valvoo hyväksymiään tarkastuslaitoksia.

115 §

Valvontaviranomaiset

Pelastusviranomaiset valvovat tämän lain noudattamista, kun on kyse:

1) vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista tai säilytyksestä, jollei sen valvonta 23 §:n 2 momentin perusteella kuulu Turvatekniikan keskukselle;

2) pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä tai luovutuksesta yksityiseen kulutukseen.

125 §

Räjähdesäännösten rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti rikkoo

5) 46—49 §:ssä tarkoitetun tuotteen valmistusta, maahantuontia tai markkinoille saattamista koskevaa 5 luvussa säädettyä velvollisuutta taikka vastaavaa räjähteitä koskevaa 67—69 tai 69 a §:ssä säädettyä velvollisuutta,

6) 71 §:ssä säädettyä laadunvalvontavelvollisuutta, 91 §:ssä asetettuja ilotulitteiden käyttöä koskevia velvollisuuksia, 93 §:ssä ilotulitteiden valmistuksesta ja maahantuonnista vastaavalle toiminnanharjoittajalle asetettuja velvollisuuksia tai 94 §:ssä ilotulitusten näytöksen järjestäjälle asetettuja velvollisuuksia,

7) räjähteiden maahantuontia koskevaa 73 §:ssä säädettyä lupavelvollisuutta, siirtoa koskevaa 74 §:ssä säädettyä velvollisuutta,

kauttakuljetusta koskevaa 75 §:ssä säädettyä velvollisuutta, merkitsemistä koskevaa 77 §:ssä säädettyä velvollisuutta, käyttöä koskevaa 78 §:ssä säädettyä velvollisuutta, luovutusta koskevaa 82, 83 ja 83 a §:ssä säädettyä velvollisuutta, hallussapitoa koskevaa 84 §:ssä säädettyä velvollisuutta, kirjanpitoa koskevaa 86 §:ssä säädettyä velvollisuutta tai hävittämistä koskevaa 88—90 §:ssä säädettyä velvollisuutta taikka ammoniumnitraatin luovutusta koskevaa 82 §:ssä ja hallussapitoa koskevaa 84 §:ssä säädettyä velvollisuutta,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *räjähdesäännösten rikkomisesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 69 a § tulee kuitenkin voimaan 5 päivänä huhtikuuta 2012 ja 91 §:n 1 momentti 1 päivänä marraskuuta 2010.

Ilotulitteita voidaan kuitenkin hyväksyä 70 §:n mukaisesti 4 päivään heinäkuuta 2010 saakka ja muita pyroteknisiä tuotteita 4 päivään heinäkuuta 2013 saakka. Lain voimaantulon jälkeen annetuissa ilotulitteita koskevissa hyväksyntäpäätöksissä tulee ottaa huomioon 83 a §:ssä säädetty rajoitukset sekä ilotulitteille säädetty melurajoitukset.

Lain 70 §:ssä tarkoitetut hyväksynnit ovat voimassa hyväksymispäätöksen voimassaolon ajan, kuitenkin enintään 4 päivään heinäkuuta 2017. Ilotulitteita, joita koskevat 83 a §:ssä ja sen nojalla säädetty rajoitukset, voidaan kuitenkin luovuttaa ja käyttää vain 31 päivään tammikuuta 2010. Toiminnanharjoittajan, joka on saanut 70 §:n mukaisen hyväksymispäätöksen, on selvitettävä, koskevatko 83 ja 83 a §:ssä säädetty rajoitukset hyväksymispäätöksessä tarkoitettua tuotetta. Jos edellä mainitut rajoitukset koskevat tuotetta, niin toiminnanharjoittajan on haettava hyväksymispäätöksen peruutusta viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2010.

Ajoneuvoissa käytettäviä pyroteknisiä tuotteita koskevat 70 §:n hyväksymiset ovat voimassa kuitenkin hyväksymispäätöksen voimassaoloajan loppuun saakka.

Ilotulitusnäytöksen järjestäjät voivat käyttää ilotulitusnäytöksissä 4 päivään heinäkuuta 2013 myös sellaisia ilotulitteita, joita ei ole hyväksytty 70 §:n mukaisesti tai joiden vaatimustenmukaisuutta ei ole osoitettu 69 §:n mukaisesti.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 16 päivänä lokakuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Elinkeinoministeri *Mauri Pekkarinen*

Liite

Rinnakkaisteksti

Laki**vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 3 päivänä kesäkuuta 2005 annetun lain (390/2005) 70 ja 96 §,*muutetaan* 5 §:n 1 momentti, 6 §:n 8 ja 9 kohta, 63, 64, 68, 69 ja 71 §, 72 §:n 2 momentti, 76 §, 83 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 91 §:n 1 momentti, 100 §:n 1 momentti, 102 §, 106 §:n 1 momentti, 113 ja 114 §, 115 §:n 2 momentti sekä 125 §:n 5—7 kohta, sekä*lisätään* lakiin uusi 69 a ja 83 a § seuraavasti:*Voimassa oleva laki*

5 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Vaarallisten kemikaalien luokituksesta, päällyksestä ja merkitsemisestä säädetään kemikaalilaissa (744/1989).

Ehdotus

5 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Vaarallisten kemikaalien luokituksesta, päällyksestä ja merkitsemisestä säädetään kemikaalilaissa (744/1989) ja aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1272/2008. Kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista säädetään kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/195/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1907/2006.

6 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

8) *pyroteknisellä välineellä* esinettä tai välinettä, joka sisältää kemiallisten reaktioiden seurauksena lämpöä, valoa, ääntä, kaasua, savua tai näiden yhdistelmiä tuottavia aineita tai ainesosia ja joka voi lisäksi sisältää esinettä tai sen osaa liikuttavan ajonoksen;

9) *ilotulitteella* viihdekäyttöön tuotettua pyroteknistä välinettä;

6 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

8) *pyroteknisellä tuotteella* esinettä tai välinettä, joka sisältää kemiallisten reaktioiden seurauksena lämpöä, valoa, ääntä, kaasua, savua tai näiden yhdistelmiä tuottavia aineita tai ainesosia ja joka voi lisäksi sisältää esinettä tai sen osaa liikuttavan ajonoksen;

9) *ilotulitteella* viihdekäyttöön tuotettua pyroteknistä *tuotetta*;

63 §

Pyroteknisten välineiden varastointi kaupan yhteydessä

Yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilotulitteiden ja vaarallisuudeltaan vastaavien muiden pyroteknisten välineiden varastoinnista kaupan yhteydessä on 58 §:ssä säädetyn lupahakemuksen sijasta tehtävä ilmoitus pelastusviranomaiselle ennen varastoinnin aloittamista.

Ilmoituksessa on esitettävä tiedot suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Saatuaan 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen pelastusviranomaisen tekee asiasta päätöksen, jossa voidaan asettaa tarpeellisia ehtoja.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin pyroteknisten välineiden kaupan yhteydessä tapahtuvaa varastointia koskevasta ilmoitusmenettelystä, ilmoituksen tekemisestä ja siinä noudatettavista määräajoista, ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä sekä ilmoituksen perusteella tehtävästä päätöksestä.

63 §

Pyroteknisten tuotteiden varastointi kaupan yhteydessä

Yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilotulitteiden ja vaarallisuudeltaan vastaavien muiden pyroteknisten *tuotteiden* varastoinnista kaupan yhteydessä on 58 §:ssä säädetyn lupahakemuksen sijasta tehtävä ilmoitus pelastusviranomaiselle ennen varastoinnin aloittamista.

Ilmoituksessa on esitettävä tiedot suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Saatuaan 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen pelastusviranomaisen tekee asiasta päätöksen, jossa voidaan asettaa tarpeellisia ehtoja.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin pyroteknisten *tuotteiden* kaupan yhteydessä tapahtuvaa varastointia koskevasta ilmoitusmenettelystä, ilmoituksen tekemisestä ja siinä noudatettavista määräajoista, ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä sekä ilmoituksen perusteella tehtävästä päätöksestä.

64 §

Pyroteknisten välineiden varastoinnin tarkastus

Pelastusviranomaisen on tarkastettava 63 §:ssä tarkoitettujen varastojen toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimustenmukaisuus.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarkastusten sisällöstä, määräajoista ja ajankohdista sekä tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta.

68 §

Räjähdeiden vaatimustenmukaisuuden osoittaminen ja merkinnät

Sen, joka saattaa muun räjähteen kuin pyroteknisen välineen markkinoille, on varmistettava, että räjähdde täyttää sitä koskevat vaatimukset, ja osoitettava tämä. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on käytettävä 100 §:ssä tarkoitettua tarkastuslaitosta paitsi, kun on kysymys puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitetuista räjähteistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu räjähdde varustetaan vaatimustenmukaisuutta osoittavalla merkinnällä sekä räjähteen turvallisen käytön edellyttämällä merkinnöillä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vaatimustenmukaisuuden arvioinnista, tarkastuslaitosten tehtävistä ja merkinnöistä.

69 §

Pyroteknisten välineiden vaatimukset

Sen lisäksi, mitä 67 §:ssä säädetään, pyroteknisten välineiden tulee olla asianmukaisesti pakattuja ja niiden mukana tulee seurata turvallisen varastoinnin ja käytön edellyttämät tiedot ja ohjeet. Ne tulee lisäksi varustaa turvallisen käytön edellyttämällä merkinnöillä.

64 §

Pyroteknisten tuotteiden varastoinnin tarkastus

Pelastusviranomaisen on tarkastettava 63 §:ssä tarkoitettujen varastojen toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimustenmukaisuus.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarkastusten sisällöstä, määräajoista ja ajankohdista sekä tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta.

68 §

Pyroteknisten tuotteiden vaatimukset

Sen lisäksi, mitä 67 §:ssä säädetään, pyroteknisten tuotteiden on toimittava oikealla tavalla, kun niitä käytetään aiottuun tarkoitukseen. Pyrotekniset tuotteet on suunniteltava ja valmistettava siten, että ne voidaan hävittää turvallisesti.

Pyroteknisten tuotteiden tulee olla asianmukaisesti pakattuja ja niiden mukana tulee seurata turvallista varastointia ja käyttöä koskevat tiedot ja ohjeet. Ne tulee lisäksi varustaa turvallisen käytön edellyttämällä merkinnöillä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säättää tarkemmin pyroteknisille tuotteille ja niiden pakkauksille asetettavista vaatimuksista.

69 §

Räjähdeiden vaatimustenmukaisuuden osoittaminen ja merkinnät

Sen, joka saattaa räjähteen markkinoille, on varmistettava ja voitava osoittaa, että räjähdde täyttää sitä koskevat vaatimukset. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on käytettävä 100 §:ssä tarkoitettua tarkastuslaitosta paitsi, kun on kysymys puolustusvoimien soti-

lä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarkemmin säätää pyroteknisille välineille ja niiden pakkauksille asetettavista vaatimuksista sekä rajoittaa turvallisuuden kannalta tarpeellisella tavalla pyroteknisten välineiden panosten ja räjähdystehon suuruutta.

laalliseen toimintaan tarkoitetuista räjähteistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu räjähdde varustetaan vaatimustenmukaisuutta osoittavalla merkinnällä sekä räjähteen turvallisen käytön edellyttämällä merkinnöillä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vaatimustenmukaisuuden arvioinnista, tarkastuslaitosten tehtävistä ja merkinnöistä.

69 a §

Räjähteiden merkintä tunnistamista varten

Räjähteiden valmistajan ja maahantuojan lukuun ottamatta pyroteknisten tuotteiden valmistajaa tai maahantuojaa on huolehdittava, että räjähdde ja jokainen pakkausyksikkö merkitään yksilöllisellä tunnisteella. Merkintävelvoite ei koske räjähteitä, jotka toimitetaan pakkaamattomina räjäytystyömaalle tai jotka valmistetaan räjäytystyömaalla ja ne käytetään välittömästi.

Yksilöllinen tunniste on merkittävä tai kiinnitettävä tiukasti ja kestäväällä tavalla räjähteeseen ja pakkaukseen.

Räjähddealan yrityksen tulee ottaa käyttöön räjähteiden ja niiden yksilöllisiä tunnisteita koskevien tietojen keruujärjestelmä, joka kattaa räjähteiden koko tuotantoketjun ja elinkaaren. Räjähddealan yrityksen tulee huolehtia tietojen keruujärjestelmän ylläpidosta ja tietojen ilmoittamisesta viranomaisille.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin räjähteen merkinnästä, merkinnän toteutuksesta, tietojen keruujärjestelmästä ja siihen liittyvistä räjähddealan yrityksen velvoitteista sekä merkintävelvoitetta koskevista poikkeuksista.

70 §

Pyroteknisten välineiden hyväksyminen

Poiketen siitä, mitä 68 §:ssä säädetään, pyroteknisiä välineitä saa pitää kaupan tai luovuttaa toiselle ainoastaan, jos ne ovat turva-

(kumottavaa 70 §:ää sovelletaan ilotulitteiden hyväksyntään 4 päivään heinäkuuta 2010 saakka ja muiden pyroteknisten tuotteiden

tekniikan keskuksen hyväksymiä.

Hyväksymistä haetaan turvatekniikan keskukselta. Hakemukseen tulee liittää tarpeelliset pyroteknisten välineiden rakennetta, koostumusta ja ominaisuuksia koskevat tiedot sekä niihin liittyvät testaustulokset.

Testauslaitoksen, joka tekee 2 momentissa tarkoitettut testit, tulee olla mittatekniikan keskuksen tai muun Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion akkreditointielimen asianomaiselle pätevyysalueelle akkreditoitavaksi sen pätevyyden tulee olla muulla luotettavalla tavalla varmistettu.

Hyväksymispäätöksessä voidaan asettaa ehtoja. Hyväksytyt pyrotekniset välineet tulee varustaa hyväksymismerkinnällä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin hyväksymismenettelystä, hyväksymisen hakemisesta, hakemuksessa esitettävistä tiedoista, hyväksymispäätöksestä sekä hyväksymismerkinnästä.

hyväksyntään 4 päivään heinäkuuta 2013 saakka)

71 §

Pyroteknisten välineiden laadunvalvonta

Pyroteknisten välineiden markkinoille saatajan on varmistettava, että välineet ovat ennen myyntiä tai muuta luovutusta 70 §:ssä tarkoitettun hyväksymispäätöksen mukaisia.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin pyroteknisten välineiden laadunvalvonnasta.

72 §

Räjähdesäännöksiä koskeva rajaus

Mitä 69—71 §:ssä säädetään, ei koske puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan ja rajavartiolaitoksen käyttöön tarkoitettuja pyroteknisiä välineitä.

71 §

Pyroteknisten tuotteiden laadunvalvonta

Pyroteknisten tuotteiden valmistajan, maahantuojan tai jakelijan on riittävällä laadunvalvonnalla varmistettava, että tuotteet ovat ennen myyntiä tai muuta luovutusta 67 ja 68 §:ssä edellytettyjen vaatimusten mukaisia.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin pyroteknisten tuotteiden laadunvalvonnasta.

72 §

Räjähdesäännöksiä koskeva rajaus

Mitä 69, 69 a, 70 ja 71 §:ssä säädetään, ei koske puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan ja rajavartiolaitoksen käyttöön tarkoitettuja pyroteknisiä tuotteita.

76 §

Pyrotekniset välineet

Mitä 74 ja 75 §:ssä säädetään, ei koske pyroteknisten välineiden siirtoa ja kauttakuljetusta.

83 §

Räjähdeiden luovutus yksityiseen kulutukseen

Yksityiseen kulutukseen voidaan luovuttaa seuraavia räjähteitä:

1) 70 §:ssä tarkoitettuja pyroteknisiä välineitä, lukuun ottamatta 81 §:n 1 momentin mukaisessa yleisessä kokouksessa ja yleisötilaisuudessa käytettäväksi tarkoitettuja välineitä;

2) lähetyispistooleissa ja työkaluissa käytettäviä patruunoita;

3) hyväksytyjä valaisu- ja merkinanto- tai muita vastaavia välineitä;

4) muita vaarallisuudeltaan vähäisiä räjähteitä.

Yksityiseen kulutukseen tarkoitettujen räjähteiden luovuttaminen päihtyneille ja alle 18-vuotiaalle on kielletty. Alle 18-vuotiaalle voidaan kuitenkin luovuttaa sellaisia pyroteknisiä välineitä, joista aiheutuva vaara on erittäin vähäinen.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua vaarallisuudeltaan vähäisistä räjähteistä, 2 momentissa tarkoitetuista erittäin vähäistä vaaraa aiheuttavista pyroteknisistä välineistä ja 3 momentin perusteella luovutettavien ruudin ja sytytysnallien enimmäismäärästä.

76 §

Pyrotekniset tuotteet

Mitä 74 ja 75 §:ssä säädetään, ei koske pyroteknisten tuotteiden siirtoa ja kauttakuljetusta.

83 §

Räjähdeiden luovutus yksityiseen kulutukseen

Yksityiseen kulutukseen voidaan luovuttaa vain seuraavia räjähteitä:

1) yksityiseen kulutukseen hyväksytyjä pyroteknisiä tuotteita;

2) lähetyispistooleissa ja työkaluissa käytettäviä patruunoita;

3) hyväksytyjä valaisu- ja merkinantovälineitä tai muita vastaavia välineitä.

Yksityiseen kulutukseen tarkoitettujen räjähteiden luovuttaminen päihtyneille ja alle 18-vuotiaalle on kielletty.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 3 momentin perusteella luovutettavien ruudin ja sytytysnallien enimmäismäärästä.

83 a §

Ilotulitteiden luovuttamista koskevat rajoitukset

Kuluttajan käyttöön ei saa luovuttaa ilotulitteita, jotka:

1) voivat suuren räjähdysvoiman tai liike-energian vaikutuksesta aiheuttaa vaaraa ihmisille, eläimille tai omaisuudelle;

2) aiheuttavat kovan äänen vaikutuksesta häiriötä ihmisten tai eläinten viihtyvyydelle; taikka

3) sytytetään muulla tavoin kuin liekillä.

Kuluttajan käyttöön ei saa myöskään luovuttaa ilotulitteita, joita on niiden ominaisuudet huomioon ottaen helppo käyttää väärin siten, että:

1) käytöstä aiheutuu vaaraa ihmisten terveydelle;

2) käytöllä aiheutetaan ilkivaltaista vahinkoa ja häiriötä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin ilotulitteiden mitoista, rakenteesta, panosten massasta, panosten kemiallisesta koostumuksesta ja muista niiden räjähdysvoimaan, liike-energiaan, ääniominaisuuksiin tai väärinkäyttömahdollisuuksiin vaikuttavista ominaisuuksista.

91 §

Ilotulitteiden käyttö

Ilotulitteita on käytettävä siten, ettei niiden käytöstä aiheudu henkilö- ja omaisuusvahinkojen vaaraa.

91 §

Ilotulitteiden käyttö

Ilotulitteita on käytettävä siten, ettei niiden käytöstä aiheudu henkilö- ja omaisuusvahinkojen vaaraa. Ilotulitteita käytettäessä suoja-lasien käyttö on pakollista.

96 §

Ilotulitusnäytöksissä käytettävät ilotulitteet

Ilotulitusnäytöksen järjestäjälle voidaan luovuttaa ja ilotulitusnäytöksissä voidaan käyttää ilotulitteita, joita ei ole hyväksytty 70 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

(kumotaan 96 §)

100 §

Tarkastuslaitoksen hyväksyminen

Kauppa- ja teollisuusministeriö hyväksyy 46—48 ja 68 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointiin osallis-

100 §

Tarkastuslaitoksen hyväksyminen

Työ- ja elinkeinoministeriö hyväksyy 46—48 ja 69 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointiin osallistuvat

tuvat tarkastuslaitokset sekä huolehtii niiden ilmoittamisesta Euroopan yhteisöjen komissiolle ja muille jäsenvaltioille.

tarkastuslaitokset sekä huolehtii niiden ilmoittamisesta Euroopan yhteisöjen komissiolle ja muille jäsenvaltioille.

102 §

Tarkastuslaitoksen tehtävät

Tarkastuslaitoksen tehtävänä on suorittaa 38 §:ssä tarkoitetut putkistojen tarkastukset sekä 46—49 ja 68 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen liittyvät tehtävät, joilla varmistetaan, että nämä täyttävät niille tässä laissa säädetty vaatimukset.

102 §

Tarkastuslaitoksen tehtävät

Tarkastuslaitoksen tehtävänä on suorittaa 38 §:ssä tarkoitetut putkistojen tarkastukset sekä 46—49 ja 69 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen liittyvät tehtävät, joilla varmistetaan, että nämä täyttävät niille tässä laissa säädetty vaatimukset.

106 §

Tuotteen tai räjähteen kieltäminen

Jos 5 luvussa tarkoitettu tuote tai räjähdde ei täytä tämän lain säännöksiä tai saattaa tavanomaisissa ja ennakoitavissa käyttöolosuhteissa vaarantaa ihmisten turvallisuutta tai aiheuttaa vaaraa ympäristölle tai omaisuudelle, turvatekniikan keskuksen tulee kieltää toiminnanharjoittajaa valmistamasta sitä, saattamasta sitä markkinoille, pitämästä sitä kaupan, myymästä sitä tai luovuttamasta sitä muutoin elinkeinotoiminnan yhteydessä. Jos kyseessä on pyrotekninen väline, turvatekniikan keskuksen tulee lisäksi peruuttaa antamansa hyväksyminen.

106 §

Tuotteen tai räjähteen kieltäminen

Jos 5 luvussa tarkoitettu tuote tai räjähdde ei täytä tämän lain säännöksiä tai saattaa tavanomaisissa ja ennakoitavissa käyttöolosuhteissa vaarantaa ihmisten turvallisuutta tai aiheuttaa vaaraa ympäristölle tai omaisuudelle, *Turvatekniikan* keskuksen tulee kieltää toiminnanharjoittajaa valmistamasta sitä, saattamasta sitä markkinoille, pitämästä sitä kaupan, myymästä sitä tai luovuttamasta sitä muutoin elinkeinotoiminnan yhteydessä. Jos kyseessä on pyrotekninen tuote, *Turvatekniikan* keskuksen tulee lisäksi peruuttaa antamansa hyväksyminen.

113 §

Tarkastuslaitoksen hyväksymisen peruuttaminen

Jos tarkastuslaitos ei enää täytä 101 §:ssä mainittuja edellytyksiä tai ei noudata 100 §:ssä tarkoitettussa päätöksessä asetettuja ehtoja taikka toimii muuten olennaisesti säännösten vastaisesti, kauppa- ja teollisuusministeriön ja vastaavasti turvatekniikan keskuksen on asetettava tarkastuslaitokselle riittävä määräaika asian korjaamiseksi. Kauppa- ja teolli-

113 §

Tarkastuslaitoksen hyväksymisen peruuttaminen

Jos tarkastuslaitos ei enää täytä 101 §:ssä säädettyjä edellytyksiä tai ei noudata 100 §:ssä tarkoitettussa päätöksessä asetettuja ehtoja taikka toimii muuten olennaisesti säännösten vastaisesti, *työ- ja elinkeinoministeriön* ja vastaavasti *Turvatekniikan* keskuksen on asetettava tarkastuslaitokselle riittävä määräaika asian korjaamiseksi. *Työ- ja elin-*

suusministeriön ja vastaavasti turvatekniikan keskuksen on peruutettava antamansa hyväksyminen, jos tarkastuslaitos ei ole korjannut epäkohtaa annetussa määräajassa.

keinoministeriön ja vastaavasti *Turvatekniikan* keskuksen on peruutettava antamansa hyväksyminen, jos tarkastuslaitos ei ole korjannut epäkohtaa annetussa määräajassa.

114 §

Valvonnan ylin johto ja ohjaus

Tämän lain säännösten noudattamista koskevan valvonnan ylin johto ja ohjaus kuuluu kauppa- ja teollisuusministeriölle. Lisäksi kauppa- ja teollisuusministeriö valvoo hyväksymiään tarkastuslaitoksia.

114 §

Valvonnan ylin johto ja ohjaus

Tämän lain säännösten noudattamista koskevan valvonnan ylin johto ja ohjaus kuuluu *työ- ja elinkeinoministeriölle*. Lisäksi *työ- ja elinkeinoministeriö* valvoo hyväksymiään tarkastuslaitoksia.

115 §

Valvontaviranomaiset

Pelastusviranomaiset valvovat tämän lain noudattamista, kun on kyse:

- 1) vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista tai säilytyksestä, jollei sen valvonta 23 §:n 2 momentin perusteella kuulu turvatekniikan keskukselle;
- 2) pyroteknisten välineiden varastoinnista kaupan yhteydessä ja luovutuksesta yksityiseen kulutukseen.

115 §

Valvontaviranomaiset

Pelastusviranomaiset valvovat tämän lain noudattamista, kun on kyse:

- 1) vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista tai säilytyksestä, jollei sen valvonta 23 §:n 2 momentin perusteella kuulu *Turvatekniikan* keskukselle;
- 2) pyroteknisten *tuotteiden* varastoinnista kaupan yhteydessä *tai* luovutuksesta yksityiseen kulutukseen.

125 §

Räjähdesäännösten rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti rikkoo

- 5) 46—49 §:ssä tarkoitetun tuotteen valmistusta, maahantuontia tai markkinoille saattamista koskevaa 5 luvussa säädettyä velvollisuutta taikka vastaavaa räjähteitä koskevaa 67 tai 68 §:ssä säädettyä velvollisuutta,

- 6) pyroteknisiä välineitä koskevaa 69 §:ssä säädettyä vaatimusta, 70 §:ssä säädettyä hy-

125 §

Räjähdesäännösten rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti rikkoo

- 5) 46—49 §:ssä tarkoitetun tuotteen valmistusta, maahantuontia tai markkinoille saattamista koskevaa 5 luvussa säädettyä velvollisuutta taikka vastaavaa räjähteitä koskevaa 67—69 *tai* 69 a §:ssä säädettyä velvollisuutta,

- 6) 71 §:ssä säädettyä laadunvalvontavelvollisuutta, 91 §:ssä asetettuja ilitulitteiden

väksymisvelvollisuutta, 71 §:ssä säädettyä laadunvalvontavelvollisuutta, 91 §:ssä asetettuja ilotulitteiden käyttöä koskevia velvollisuuksia, 93 §:ssä ilotulitteiden valmistuksesta ja maahantuonnista vastaavalle toiminnanharjoittajalle asetettuja velvollisuuksia tai 94 §:ssä ilotulitusnäytöksen järjestäjälle asetettuja velvollisuuksia,

7) räjähteiden maahantuontia koskevaa 73 §:ssä säädettyä lupavelvollisuutta, siirtoa koskevaa 74 §:ssä säädettyä velvollisuutta, kauttakuljetusta koskevaa 75 §:ssä säädettyä velvollisuutta, merkitsemistä koskevaa 77 §:ssä säädettyä velvollisuutta, käyttöä koskevaa 78 §:ssä säädettyä velvollisuutta, luovutusta koskevaa 82 ja 83 §:ssä säädettyä velvollisuutta, hallussapitoa koskevaa 84 §:ssä säädettyä velvollisuutta, kirjanpitoa koskevaa 86 §:ssä säädettyä velvollisuutta tai hävittämistä koskevaa 88—90 §:ssä säädettyä velvollisuutta taikka ammoniumnitraatin luovutusta koskevaa 82 §:ssä ja hallussapitoa koskevaa 84 §:ssä säädettyä velvollisuutta,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *räjähdesäännösten rikkomisesta* sakkoon.

käyttöä koskevia velvollisuuksia, 93 §:ssä ilotulitteiden valmistuksesta ja maahantuonnista vastaavalle toiminnanharjoittajalle asetettuja velvollisuuksia tai 94 §:ssä ilotulitusnäytöksen järjestäjälle asetettuja velvollisuuksia,

7) räjähteiden maahantuontia koskevaa 73 §:ssä säädettyä lupavelvollisuutta, siirtoa koskevaa 74 §:ssä säädettyä velvollisuutta, kauttakuljetusta koskevaa 75 §:ssä säädettyä velvollisuutta, merkitsemistä koskevaa 77 §:ssä säädettyä velvollisuutta, käyttöä koskevaa 78 §:ssä säädettyä velvollisuutta, luovutusta koskevaa 82, 83 ja 83 a §:ssä säädettyä velvollisuutta, hallussapitoa koskevaa 84 §:ssä säädettyä velvollisuutta, kirjanpitoa koskevaa 86 §:ssä säädettyä velvollisuutta tai hävittämistä koskevaa 88—90 §:ssä säädettyä velvollisuutta taikka ammoniumnitraatin luovutusta koskevaa 82 §:ssä ja hallussapitoa koskevaa 84 §:ssä säädettyä velvollisuutta,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *räjähdesäännösten rikkomisesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 69 a § tulee kuitenkin voimaan 5 päivänä huhtikuuta 2012 ja 91 §:n 1 momentti 1 päivänä marraskuuta 2010.

Ilotulitteita voidaan kuitenkin hyväksyä 70 §:n mukaisesti 4 päivään heinäkuuta 2010 saakka ja muita pyroteknisiä tuotteita 4 päivään heinäkuuta 2013 saakka. Lain voimaantulon jälkeen annetuissa ilotulitteita koskevissa hyväksyntäpäätöksissä tulee ottaa huomioon 83 a §:ssä säädetyt rajoitukset sekä ilotulitteille säädetyt melurajoitukset.

Lain 70 §:ssä tarkoitetut hyväksynnät ovat voimassa hyväksymispäätöksen voimaolon ajan, kuitenkin enintään 4 päivään heinäkuuta 2017. Ilotulitteita, joita koskevat 83 a §:ssä ja sen nojalla säädetyt rajoitukset, voidaan kuitenkin luovuttaa ja käyttää vain 31 päivään tammikuuta 2010. Toiminnanharjoittajan, joka on saanut 70 §:n mukaisen hyväksymispäätöksen, on selvitettävä, koskevatko 83 ja 83 a §:ssä säädetyt rajoitukset

hyväksymispäätöksessä tarkoitettua tuotetta. Jos edellä mainitut rajoitukset koskevat tuotetta, niin toiminnanharjoittajan on haettava hyväksymispäätöksen peruutusta viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2010.

Ajoneuvoissa käytettäviä pyroteknisiä tuotteita koskevat 70 §:n hyväksymiset ovat voimassa kuitenkin hyväksymispäätöksen voimassaoloajan loppuun saakka.

Ilotulitusnäytöksen järjestäjät voivat käyttää ilotulitusnäytöksissä 4 päivään heinäkuuta 2013 myös sellaisia ilotulitteita, joita ei ole hyväksytty 70 §:n mukaisesti tai joiden vaatimustenmukaisuutta ei ole osoitettu 69 §:n mukaisesti.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.
